

Vedlegg til bevaringsstrategier – forslag til temaer

Deltemaer – eksempler og forslag spilt inn i høringsrunden

Riksantikvarens forslag til bevaringsstrategier ble sendt ut på høring våren 2023. Her ble det foreslått temaer for bevaringsstrategier. I høringsutkastet ble det også presentert noen eksempler på mulige deltemaer for hver enkelt strategi. Det kom inn en rekke forslag til deltemaer i høringen.

Alle forslag til deltema er listet opp her. De er sortert i de to kategoriene omtalt ovenfor; eksempler presentert i høringsutkastet og deltemaer foreslått fra høringspartene.

Bevaringsstrategi for kulturmiljøers bidrag til sirkulærøkonomi og ombruk

Eksempler på deltemaer presentert i høringsutkastet

- Bevaring og tilpasning til fortsatt bruk av fredete og verneverdige boliger.
- Ombruk og transformasjon av næringsbygg, driftsbygninger, formålsbygg etc.
- ENØK, rådgivning og bygningsvern
- Ombruk av bygningsdeler, materialgjennbruk og materialkvalitet

Deltemaer spilt inn i høringen

- Klimagevinst ved forlenget bruk/ombruk av bygninger
- Insentiver/tilskuddsordninger for klimatiltak
- Energieffektivisering og kulturminneverdier
- Gjeldende og kommende krav til energieffektivisering i bygninger
- Bruk og tilpassing av solceller på historiske bygg
- Inneklima i bærekrafts- og bevaringsperspektiv

Bevaringsstrategi for kystens kulturmiljøer

Eksempler på deltema

- De eldste sporene etter bosetting og virke
- Fiske og fangst
- Oppdrett
- Fraktefart og sjøfart
- Naust og sjøhus

Deltemaer spilt inn i høringen

- Små og åpne båter
- Havner og strandsteder
- Fyr
- Kystens infrastruktur, kommunikasjon og monumenter langs leden
- Bindeledd/samferdsel mellom kysten og innlandet

- Marinarkeologi
- Forsvars- og krigsminner langs kysten
- Maritime næringer
- Båtbyggertradisjoner og -håndverk
- Markeds- og handelsplasser
- Kvensk kystkultur
- Kystlynghei
- Fritidskultur langs kysten
- Registrering, dokumentasjon og digital formidling

Bevaringsstrategi for kulturmiljøer i byer og steder

Eksempler på deltemaer

- Kulturlag og etter-reformatorisk arkeologi i by
- Byggingen av landet etter 1945
- Næring og reiseliv i historiske byer og steder
- Nærmiljøkvaliteter i byer og steder.
- Kulturmiljøer som ressurs i byutvikling

Deltemaer spilt inn i høringen

- Samspill mellom natur, topografi og menneskeskapte strukturer
- Framveksten av moderne byer
- Ivaretagelse av tradisjonelle metoder og materialer
- Byen som smeltedigel for innvandring og mangfold
- Industribyer
- Lade- og tollsteder
- Hager og grønne kulturmiljøer
- Byens sammenheng med historiske ferdselsårer til lands og til vanns
- Brannsikring
- Bygninger mellom 1900 og 1945

Bevaringsstrategi for kulturmiljøer i landbruksområder og utmark

Eksempler på deltema

- Kulturmiljøer i høyfjellet
- Bevaring og ny bruk av driftsbygninger og uthus
- Bevaring av setringens kulturmiljø og kulturlandskap
- Landskap og kulturmiljø av nasjonal interesse
- Forvaltning av kulturmiljøer i skog

Deltemaer spilt inn i høringen

- Naturforvaltning, gjengroing, truede naturtyper
- Unike kulturlandskap
- Gamle myrer

- Kystlynghei og slåttemark
- Ressursutnyttelse i utmark
- Reindrift
- Bruk og høsting av ressurser i samiske områder
- Skogfinsk bruk av utmarksområder
- Kvensk gårdsdrift
- Urfolk og nasjonale minoriteter
- Gårdsstrukturer, husmannsplasser, seterdrift, høstingskultur og beiteområder
- Besøksforvaltning i pressområder
- Bevaring av restarealer i landbruket
- Immateriell kulturarv, tradisjonsmat og drikke
- Kunnskap om matproduksjon basert på lokale ressurser

Bevaringsstrategi for fellesskapenes kulturmiljøer

Eksempler på deltemaer

- Lokaldemokratiets kulturmiljøer – fra tingsted til rådhus
- Arbeiderbevegelsens kulturmiljøer
- Samfunnshus, grende- og forsamlingshus
- Idrettens kulturmiljøer
- Våre eldste møteplasser og fellesskap

Deltemaer spilt inn i høringen

- Frikirker og misjonsbevegelser
- Avholdsbevegelsen
- Bondeungdomslag
- Tro og åndsliv
- Sosial boligbygging
- Gamle tingsteder
- Organisasjons- og foreningslivet
- Gamle skolebygninger
- Middelalderens kirkegårder
- Velferdssamfunnets utvikling og nasjonale minoriteter
- Historiske markedsplasser
- Bergkunst
- Forhistoriske minnesmerker og gravskikk
- Forsvaret og krigens kulturmiljøer
- Statens bygninger

Bevaringsstrategi for kulturmiljøer fra næring, handel, industri og infrastruktur

Eksempler på deltema

- Kulturmiljøer fra handel og publikumsrettet næring
- Ferdselsårer fra eldre og nyere tid

- Småindustri for produksjon av varer og næringsmidler
- Tidlig industri og råstoffutvinning gjennom tidene
- Større industrianlegg

Deltemaer spilt inn i høringen

- Kulturminner fra vannutbygging og kraftoverføring
- Forsvars- og krigshistorie
- Kart og oppmåling
- Digital dokumentasjon
- Petroleumsindustriens kulturmiljøer
- Konflikter mellom infrastruktur og natur- og kulturverdier
- Industrierav/teknisk-industrielle kulturminner
- Jernbanens kulturmiljøer
- Samferdselshistorien og de bevegelige kulturminnene
- Kvinnens plass i industrialiseringen av Norge